

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KANKAANPÄÄ

Kankaanpään liikenneturvallisuuussuunnitelma 2017

Liikenneturvallisuus-suunnitelma

Turvallinen liikenne syntyy monista tekijöistä. Liikenneonnettomuuksien taustalla on lukuisia liikenneympäristöön, ajoneuvoon ja liikkujaan liittyviä tekijöitä. Samoin liikenneturvallisuuden parantuminen edellyttää useiden tahojen toimia ja kiinteää yhteistyötä.

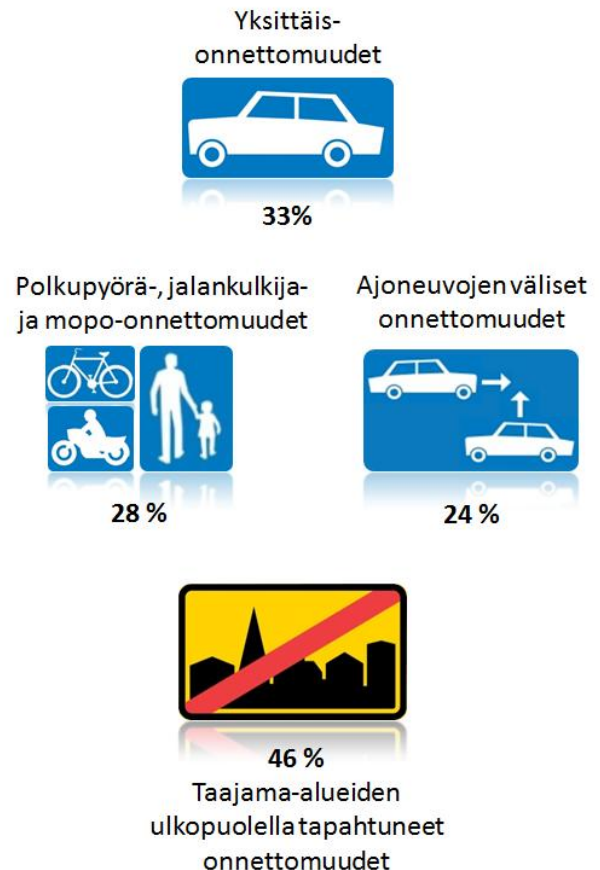
Liikenneympäristön parannustoimenpiteiden suunnittelun ja turvallisten ratkaisujen toteutuksen päävastuu on kaupungin teknisellä keskuksella ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY-keskus). Maankäytön suunnittelulla vaikutetaan liikkumisen tarpeeseen ja turvallisen liikkumisen mahdollisuuksiin pitkällä jäniteellä. Tienkäyttäjien liikennekäyttäytymiseen ja taustalla vaikuttaviin asenteisiin ja arvoihin vaikuttaminen on keskeinen tapa parantaa koettua turvallisuutta ja siten tukea esim. kuntalaisten omatoimista liikkumista. Parhaimmillaan liikenneturvallisuuskäsitelmä otetaan huomioon eri hallintokunnissa monissa toiminnaissa, kuten esimerkiksi henkilö- ja tavarakuljetusten hoitamisessa ja työntekijöiden liikkumisessa. Poliisin suorittama liikenteen valvonta ja Liikenneturvan tarjoama monipuolinen asiantuntijapalvelu liikenneturvallisuustyössä ovat merkittäviä. Arjen liikenteessä korostuu jokaisen liikkujan vastuullinen käyttäytyminen mm. turvavälineiden käyttö, liikennesääntöjen noudattaminen ja muiden liikkujien huomiointi.

Liikenneturvallisuussuunnitelman pohjalta Kankaanpään kaupunki, ELY-keskus ja muut yhteistyötahot voivat toteuttaa jatkuvaa suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä sekä kestävästi liikkumisen edistämistä alueella. Suunnitelmassa on kuvattu sekä liikenneympäristön parantamistoimenpiteet että liikenneturvallisuustyön toiminta.

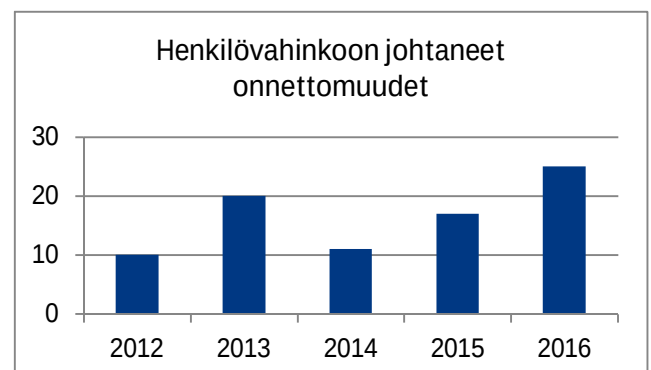
Liikenneturvallisuustilanne

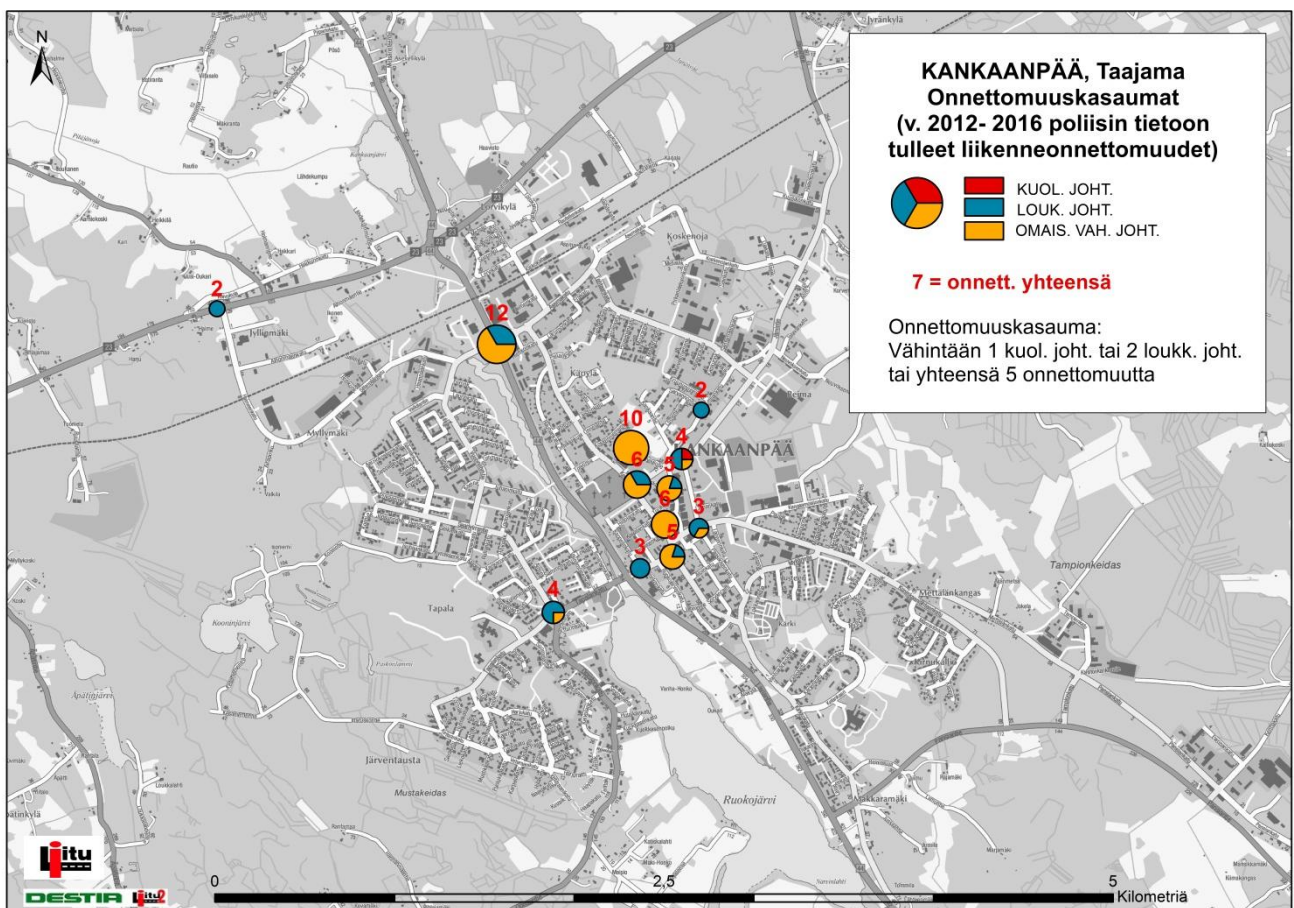
Kankaanpäässä tapahtui vuosina 2012 – 2016 yhteensä 346 poliisin tietoon tullutta tieliikenneonnettomuutta, joista 83 (24 %) johti henkilövahinkoon (kuolemaan tai loukkaantumiseen). Asukaslukuun suhteutettuna kaupungin alueella tapahtui enemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia (141 onn./ 100 000 as., keskiarvo vuosien 2012 – 2016 onnettomuuksista) kuin koko maassa keskimäärin (95 onn./ 100 000 as.). Yli puolet (51 %) henkilövahinkoonnettomuuksista tapahtui nuorille 15 – 24 -vuotiaille.

Yleisimmät henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet 2012 - 2016

Liikenneonnettomuudet aiheuttavat inhimillistä kärsimystä. Kunnille ne merkitsevät myös taloudellisia menetyksiä. Kankaanpäässä 2012-2016 tapahtuneet onnettomuudet maksoivat yhteiskunnalle vuosittain noin 5,2 miljoonaa euroa, josta kaupunki maksaa pääasiassa terveys- ja sosiaalityön kautta 15–20 % eli noin 1,0 miljoonaa euroa vuodessa.

Liikenteen haasteet

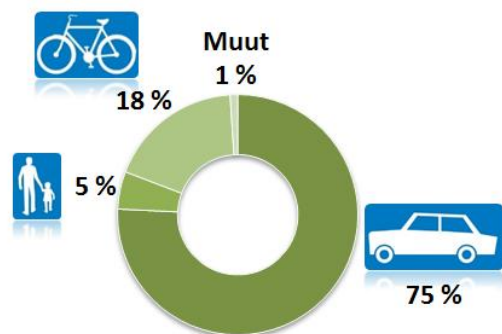
Tärkeimmät kehittämistarpeet kuntalaisten mielestä jalankulun ja pyöräilyn olosuhteissa ovat jalankulku- ja pyöräteiden sekä autoteiden risteämiskohtien ongelmallisuus, jalankulku- ja pyöräteiden huono kunto, riittämättömyys sekä jatkuvuuden puute. Ajoneuvoliikenteen osalta tärkeimpiä kehittämistarpeita ovat maanteiden ja katujen huono kunto, liittymäjärjestelyjen ongelmallisuus sekä talvikunnossapidon puutteet. Tiedot selviävät suunnittelutyön aikana toteutetusta liikennekyselystä.

74 %:n mielestä Kankaanpäässä on erittäin tai yleensä melko turvallista liikkua, 3 %:n mielestä liikkuminen on melko vaarallista.

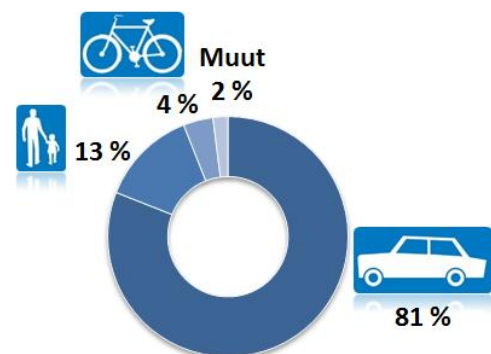
Vastaajien mielestä yleisimmät liikenneriikkomukset ovat vilkun käyttämättä jättäminen, suojatiesääntöjen noudattamattomuus sekä liian pieni turvaväli. Turvalaitteiden käytön osalta lähes kaikki kyselyyn vastanneet käyttävät autoillessa turvavyötä, lapsella turvatuolia autossa sekä mopoilla/ moottoripyöräillä kypärää. Polkupyöräkypärän käytössä on parantamisen varaa.

Kulkumuodot työ- ja asiointimatkoilla

Kesällä

Talvella

Tavoitteet

Valtakunnallinen liikenneturvallisuustyö on vuodesta 2001 alkaen perustunut tieliikenteen turvallisuusvisioon. Visio kuvaa yhteistä tahtotilaa, jota kohden kaikki toimijat määrätietoisesti suuntaavat omaa toimintaansa. Kankaanpään liikenneturvallisuusvisioksi määriteltiin valtakunnallisen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen visioiden mukaisesti:

Kenenkään ei tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä. Liikkuminen on vastuullista ja se koetaan turvallisesti.

Visio kuvaa pitkän aikavälin tahtotilaa, johon pyritään aktiivisella liikenneturvallisuustyöllä erilaisin keinoin. Vision tavoittamisen ytimenä on maankäytön ja liikenneympäristön suunnittelun keinoin tarjota kuntalaisille viihtyisiä ja turvallinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä.

Koettuun turvallisuuteen, liikennesääntöjen noudattamiseen, toisten huomioonottamiseen ja kuntalaisten omatoimiseen liikkumiseen pyritään vaikuttamaan tietoihin, taitoihin ja asenteisiin vaikuttamalla. Viimekädessä jokainen kuntalainen voi omilla valinnoillaan toteuttaa visiota omassa liikkumisessaan. Visiota tukemaan asetettiin neljä konkreettista tavoitetta.

Tieliikenteessä tapahtuvia onnettomuuksia vähennetään valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita kehitetään ja liikenneympäristöä parannetaan satsaamalla turvalliseen liikkumiseen.

Kaupungissa tehdään suunnitelmallista liikenneturvallisuustyötä ja tuetaan kuntalaisten omatoimista liikkumista.

Turvalaitteiden käytön lisäämiseksi tehdään jatkuvaa liikenneturvallisuustyötä.

Liikenneturvallisuustyön kehittäminen

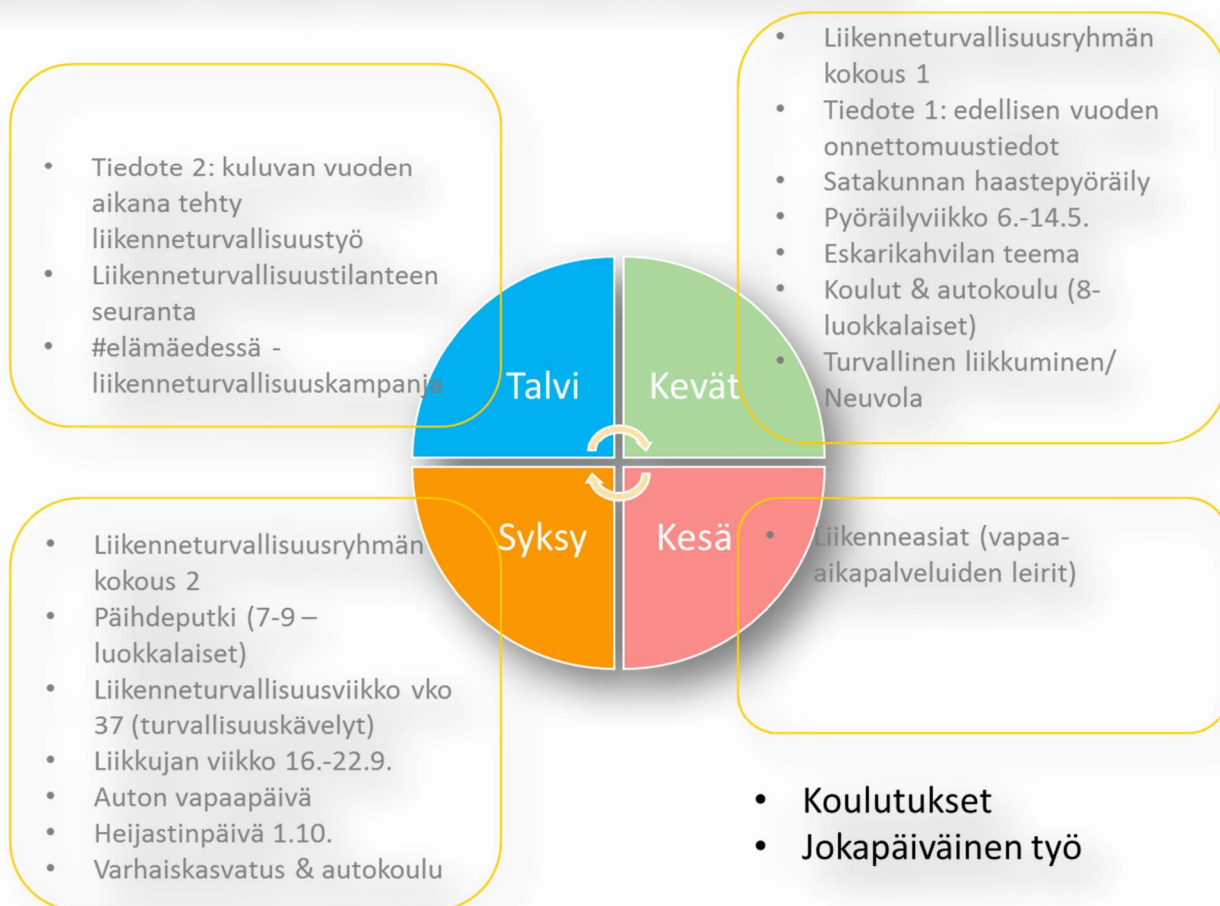
Kasvatus, koulutus ja tiedotus

Liikennekasvatuksella pyritään vaikuttamaan ihmisten käyttäytymiseen ja valintoihin liikenneturvallisuutta parantavasti. Liikenneturvallisuustyö jatkuu kaikissa elinkaaren vaiheissa painotuksien vaihdellessa ikäryhmittäin. Nopeusrajoitusten noudattaminen, suojatien kunnioittaminen ja turvalaitteiden käyttö parantavat kaikenikäisten turvallisuutta liikenteessä. Turvallisuutta arvostava aikuinen on myös hyvä esimerkki lapsille. Ikäihmisten liikkumismahdollisuuksia voidaan turvata yhteiskunnallisilla tukipalveluilla. Turvalaitteiden ja apuvälineiden käytöstä tiedottamalla parannetaan itsenäisesti liikkuvien turvallisuutta. Ikäautoilijoiden ajokykyä voidaan ylläpitää itseopiskeluaineiston ja Ikäautoilijan kuntokurssien avulla.

Liikenneturvallisuustyöllä parannetaan ihmisten tietämystä liikkumisympäristöstään ja turvallisen liikennekäyttäytymisen tiedostamista. Yhdessä fyysisen liikenneympäristön parantumisen kanssa tienkäyttäjien muuttuvat asenteet ja arvot parantavat liikenneturvallisuutta. Asenteisiin vaikuttaminen on kuitenkin pitkäjänteistä työtä ja tuloksia on vaikea mitata tai osoittaa.

Liikenneturvallisuustyötä ohjataan vuosikellolla, jossa on kuvattu kaupungin liikenneturvallisuuden toiminta (tapahtumat, tiedotus). Vuosikellon ylläpito on helppoa ja vuosikellon sisältöä päivitetään jatkuvasti kaupungin liikenneturvallisuusryhmän toimesta. Vuosikellon lisäksi kaupungin eri tahoilla on jokapäiväisiä toimintatapoja, joissa huomioidaan turvallinen liikkuminen. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa heijastinliivit ovat käytössä aina, kun liikutaan päiväkodin pihan ulkopuolella.

KANKAANPÄÄN LIIKENNETURVALLISUUDEN VUOSIKELLO 2017

Liikenneturvallisuusryhmä

Kankaanpäässä liikenneturvallisuustyötä koordinoi daan poikkihallinnollisen liikenneturvallisuusryhmän toimesta, joka perustettiin suunnittelutyön aikana. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Ryhmässä käsitellään koko liikenneturvallisuustyön kenttää, eli keskustellaan niin liikennenympäristöön, liikennekasvatukseen ja viestintään kuin valvontaankin liittyvistä toimenpiteistä. Toiminnan painopisteenä ovat kuitenkin liikennekasvatus ja viestintä sekä liikenneturvallisuustyön rakenteisiin liittyvät asiat, kuten eri henkilöstöryhmien kouluttaminen, liikenneturvallisuusteeman kytkeminen kaupungin strategioihin.

Liikenneturvallisuusryhmän toiminnan keskeisenä tavoitteena on jatkuvan liikenneturvallisuustyön ylläpitäminen kaupungissa. Lisäksi tavoitteena on lisätä yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä muiden kuntien ja ulkopuolisten tahojen kanssa, lisätä liikenneturvallisuustyön arvostusta erityisesti päättäjien keskuudessa sekä järjestää työlle tarvittavat resurssit. Liikenneturvallisuusryhmän rooli on ennen kaikkea koordinoiva. Liikenneturvallisuusryhmä määrittelee liikenneturvallisuustyön tavoitteet vuosittain edellisen vuoden palautteiden, kokemusten ja seurannan perusteella. Tavoitteita tukevien käytännön toimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta huolehtivat liikenneturvallisuusryhmän ohjauksessa eri hallintokuntien työntekijät.

Kankaanpään liikenneturvallisuusryhmä (tilanne 26.4.2017)

- Tekninen keskus, teknisen keskuksen johtaja, pj
- Tekninen keskus, kaupunginpuutarhuri
- Tekninen keskus, rakennusmestari
- Ympäristökeskus, kaupunginarkkitehti
- Ympäristökeskus, maankäyttöinsinööri
- Hallintokeskus, kaupunginsihteeri
- Sivistyskeskus, apulaisrehtori
- Sivistyskeskus, lastentarhanopettaja
- Sivistyskeskus, vapaa-aikasihteeri
- Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä
- Satakunnan pelastuslaitos
- Kankaanpään autokoulu
- Taksi Mäkisalo
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Liikenneturva
- Lounais-Suomen poliisi

Liikenneturvallisuusryhmän tehtäviä ovat:

- Työn organisointi ja vastuun jakaminen.
- Tavoitteiden asettaminen ja painopisteiden määrittäminen sekä tarkistaminen vuosittain.
- Vuosikellon päivittämisestä ja toteuttamisesta huolehtiminen.
- Liikenneturvallisuustilanteen ja –kehityksen sekä liikenneturvallisuustyön seuranta.
- Tiedottaminen sekä kaupungin hallinnon sisällä että ulospäin kuntalaisille.
- Eri liikkujaryhmien näkökulmien huomioiminen maankäytön ja liikenteen suunnitelmissa.

Kestävän liikkumisen edistäminen

Kestävällä liikkumisella tarkoitetaan liikkumisen painopisteen siirtämistä henkilöautoilua vähemmän päästöjä aiheuttaviin ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta edullisiin kulkutapoihin. Auton käyttö on edelleen tarpeen ja perusteltua, mikäli jalankulku ja pyöräily tai joukkoliikenne ei syystä tai toisesta sovi omaan elämänrytmiin. Viisas liikkuminen tarkoittaa sitä, että eri kulkutapoja käytetään järkevästi ja sopivasti: lyhyillä matkoilla kävellään tai pyöräillään, pitkillä matkoilla mennään junalla tai bussilla ja autoa käytetään silloin kuin se on sopivin tai jopa ainoa mahdollinen kulkutapa.

Jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuuteen vaikuttavat liikkumisympäristöjen viihtyisyys ja esteettömyys, liikkujien kokemus turvallisuus sekä väyläverkoston kattavuus ja laatutaso. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen tulee ensisijaisesti panostaa taajama-alueilla, joissa potentiaali näiden kulkutapojen käyttöön on suurin, mutta joissa myös liikenneturvallisuustilanne on heikoin. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteista huolehditaan erityisesti koulujen ja oppilaitosten, palvelukotien, kirjastojen, terveyskeskusten, joukkoliikenneterminalien, urheilukohteiden, päivittäistavarakauppojen ja suurten työpaikkakeskittymien lähialueilla. Jalankulku- ja pyörätieverkkoa kehitetään ensisijaisesti täydentämällä olemassa olevaa verkkoa ja poistamalla epäjatkuvuuskohtia. Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuuden parantaminen edellyttää autojen ajonopeuksien hillitsemistä sekä turvallisia liikennejärjestelyitä etenkin liittymissä ja tieteä ylittävissä.

Liikenteen rauhoittaminen

Taajamien pahin liikenneturvallisuusongelma on korkea ajonopeus. Taajamissa henkilövahingot kohdistuvat yleensä jalankulkijoihin tai pyöräilijöihin. Nopeustason pienikin alentaminen vähentää henkilövahinkoriskiä merkittävästi. Liikenteen rauhoittamisen tavoitteena on asuin- tai asuinti ympäristön turvallisuuden sekä viihtyvyyden lisääminen jalankulun ja pyöräilyn ehdoilla. Liikenneympäristön tulee olla sellainen, että alhainen nopeustaso tuntuu mielekkäältä ja helpolta noudattaa.

Looginen nopeusrajoitus ja etuajo-oikeusjärjestelmä toimivat perustana liikenteen rauhoittamisessa. Uu- salla alueilla katuverkon rakentamisen yhteydessä py-

ritään katutilaa jäsentämällä ja oikein mitoittamalla ta- kaamaan turvallinen ympäristö ilman erillisiä hidas- teita. Tiivis katutila (tarkoituksenmukainen poikkileik- kaus ja katutilan rajaaminen istutuksin tai rakennuk- sin) ja pienipiirteinen geometria (lyhyet suorat osuu- det ja pienet kaarresäteet) osoittavat kuljettajalle so- pivan ajonopeuden. Hidasteilla voidaan alentaa ajo- nopeuksia valmiilla alueilla.

Liikenneympäristön parantaminen

Liikenneympäristön parantamiseksi on esitetty pieniä ja kustannustehokkaita tie- ja katu ympäristön paran- nustoimia. Toimenpideohjelman laadinta on pohjautu- nut laajaan vuorovaikutukseen ELY-keskuksen, kau- pungin ja sidosryhmien kanssa. Suunnittelun keski- össä on ollut kestävien liikkumismuotojen turvallisuu- den parantaminen ajoneuvoliikenteen olosuhteita unohtamatta.

Liikenneympäristön toimenpiteet on raportoitu erilli- senä toimenpideohjelmana. Kullekin toimenpiteelle on määritetty kustannusarvio, kiireellisyysluokka ja vastuutaho. Kankaanpäähän on esitetty yhteensä 34 parantamiskohdetta ja niihin 39 yksittäistä toimenpi- dettä. Toimenpiteet on määritelty kolmeen kiireelli- syysluokkaan noin kymmenen vuoden ajalle. Kan- kaanpään toimenpiteiden yhteenlaskettu kustannus- arvio on 1,9 miljoonaa euroa, josta kaupungin osuus on 1,3 miljoonaa euroa (69 %). Osa kustannusarvi- oista on suuntaa antavia ja osa toimenpiteistä vaatii jatkosuunnittelua. Kustannusarvioon ei ole sisällytetty kaupungin vastuulla olevien suurten katuhankeiden kustannuksia. Kiireellisyysluokat ovat suuntaa anta- via ja ne voivat muuttua esimerkiksi yleisen talousti- lanteen vuoksi.

Jatkotoimenpiteet ja seuranta

Seurannan tavoitteena on tarkastella, miten liikenneturvallisuuksissa on onnistuttu. Liikenneturvallisuuksien luonteeltaan pitkäjänteistä ja onnettomuuksien syntyyn vaikuttavat useat tekijät yhdessä. Yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia ei yleensä ole suoraan nähtävissä onnettomuustilastoissa vaan työn tulokset näkyvät vasta pidemmän ajanjakson kuluessa. Seurannan kautta pyritään osoittamaan, että tehty työ on oikeasuuntaista. Seuranta auttaa myös niukkojen resurssien kohdentamisessa ja liikenneturvallisuuksien suunnittelussa. Seurannan kautta voidaan vaikuttaa myös työntekijöiden motivaatioon jatkaa toimintaa.

Liikenneturvallisuuksien jatkuvan koordinoinnin ja järjestelmällisen seurannan apuvälineenä käytetään mittareita. Mittareiden avulla voidaan muodostaa käsitys liikenneturvallisuuksien edisymisestä ja ryhtyä tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin. Mittareiden tavoitteena on oman työn kehittäminen liikenneturvallisuuksien kehityksen perusteella. Tämä palvelee kaikkia liikenneturvallisuuksien tekeviä tahoja, sillä mittarit kuvaavat pelkistetysti liikenneturvallisuuksien edistymistä ja sen tavoitteita.

Liikenneturvallisuuksien suunnitelma esitetään käsiteltäväksi kaupungin asianomaisissa lautakunnissa ja hallituksessa. Poliittinen käsittely vahvistaa liikenneturvallisuukselle asetetut tavoitteet ja osoittaa työhön tarvittavat resurssit. Tämä korostaa omalta osaltaan liikenneturvallisuuksien painoarvoa. Suunnitelman valmistuttua tärkeintä on käytännön toiminnan jatkaminen ja toimenpiteiden toteutuksen aloittaminen.

Mittari

- Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä (henkilöä/ vuosi)
- Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä/ vuosi)
- Henkilövahinkoon johtaneiden tieliikenneonnettomuuksien määrä (kpl/ vuosi)
- Henkilövahinko-onnettomuuksissa mukana olleiden nuorten (15 - 24 -vuotiaat) määrä (henkilöä/ vuosi)
- Turvavälineiden käyttö (esim. pyöräilykypärä)
- Liikenneturvallisuuksien kokousten määrä
- Tapahtumien/ koulutusten määrä
- Toteutettujen toimenpiteiden määrä
- Laadittujen tiedotteiden määrä

Varsinais-Suomen elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
www.ely-keskus.fi

Kankaanpään kaupunki
www.kankaanpaa.fi